

Ks. prałat dr hab. Zdzisław Małecki
(3 VI 1939 – 16 X 2020)

Ksiądz prałat Zdzisław Małecki urodził się 3 czerwca 1939 r. w Woźnikach, niedaleko Woli Krzysztoporskiej na terenie obecnej Archidiecezji Częstochowskiej. Od 1998 r. w Woźnikach znajduje się kaplica filialna pw. św. Franciszka, natomiast przyszły kapłan jako dziecko uczęszczał do oddalonego o prawie 8 kilometrów kościoła parafialnego pw. Trójcy Przenajświętszej w Bogda-

nowie. Po ukończeniu w 1958 r. liceum ogólnokształcącego w Piotrkowie Trybunalskim rozpoczął studia filozoficzno-teologiczne w Częstochowskim Wyższym Seminarium Duchownym, mającym wówczas siedzibę w Krakowie. Święcenia kapłańskie otrzymał 17 maja 1964 r. w Katedrze Częstochowskiej Świętej Rodziny z rąk bp. Stefana Bareły, trzeciego ordynariusza Diecezji (od 1992 r. – Archidiecezji) Częstochowskiej. Po święceniach kapłańskich pracował jako wikariusz w parafiach: Krzepice (1964-65), Osjaków (1965-68), Rozprza (1968-69).

W latach 1969-1971 ks. Zdzisław Małecki studiował nauki biblijne w Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Uwieńczeniem studiów była przedstawiona w 1971 r. praca magisterska Powołanie Abrahama napisana pod kierunkiem ks. prof. Stanisława Grzybka, a w 1975 r. rozprawa doktorska Testament Jozuego w świetle współczesnej teologii biblijnej, która powstała pod opieką tego samego promotora. Po ukończeniu studiów, w latach 1971-1976, pełnił funkcję prefekta alumnów oraz ekonoma Częstochowskiego Seminarium Duchownego w Krakowie. Pracował również w parafii katedralnej Świętej Rodziny (1976-1979) i parafii Podwyższenia Krzyża Świętego w Częstochowie (1979-1980).

Ksiądz dr Zdzisław Małecki ma duże zasługi w dziedzinie popularyzacji nauk biblijnych. W latach 1974-1980 był wykładowcą języka hebrajskiego w Częstochowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Krakowie. Gdy w 1991 r. seminarium przeniosło swą siedzibę do Częstochowy, w latach 1994-2013 pełnił obowiązki wykładowcy, będąc jednocześnie rektorem tamtejszego domu profesorów WSD. Wykładał także wprowadzenie do Pisma Świętego, historię zbawienia, archeologię biblijną, język grecki i język hebrajski w Wyższym Instytucie Teologicznym w Częstochowie, gdzie pełnił funkcję kierownika Zespołu Naukowo-Dydaktycznego Pisma Świętego Starego Testamentu. Ponadto był wykładowcą przedmiotów biblijnych na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Opolskiego i Uniwersytetu Śląskiego. W latach 1997-2000 prowadził zajęcia w Wyższym Seminarium Duchownym Bractwa Świętego Piotra w Wigratzbad w Niemczech. Przedmiot jego prac badawczych stanowił między innymi monoteizm w Księdze Deuteriozajasa. Taki również był temat jego rozprawy, za którą, a także za dorobek naukowo-dydaktyczny, uzyskał w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie 1998 r. stopień doktora habilitowanego.

Ks. dr hab. Zdzisław Małecki miał w swoim dorobku naukowym publikacje głównie z zakresu Pisma Świętego, przede wszystkim ksiąg prorockich Starego

Testamentu, między innymi: *Monoteizm w Księdze Deuteroizajasza* (Kraków 1998), *Peszery do Księgi Izajasza* (Katowice 2004), *Prorocy VIII i VII wieku przed Chrystusem obrońcami sprawiedliwości społecznej w Judzie i Izraelu* (Katowice 2009). Należy też wspomnieć wiele artykułów, np. *Struktura literacka prologu Księgi Deuteroizajasza (Iz 40,1-11)*, w: *Ruch Biblijny i Liturgiczny* 49(1996)1, s. 14-18, czy *Edykt Cyrusa w Księdze Ezdrasza (Ezd 1)*, w: *Zeszyty Historyczne* 4/1997, s. 73-81.

Zmarły kapłan kultywował pamięć o promotorze swoich prac naukowych, ks. prof. Stanisławie Grzybku. W 2003 r. w ramach Biblioteki „Niedzieli” wydał książkę *Przeszedł przez życie dobrze czyniąc* (współredaktor bp Antoni Długosz). Książka jest zbiorem wspomnień o długoletnim wychowawcy kapłanów, osób zakonnych i świeckich, bibliście, duszpasterzu, kaznodziei, pisarzu oraz wydawcy katolickim. Ks. Małecki opisał też postać Teresy Neumann, niemieckiej mistyczki i stygmatyczki, tłumacząc z języka niemieckiego książkę biograficzną *Życie i śmierć Teresy Neumann z Konnersreuth* autorstwa Anni Spiegl, która ukazała się w serii Biblioteki „Niedzieli”.

24 maja 2014 r. ks. dr hab. Zdzisław Małecki wraz z ks. prof. dr. hab. Stanisławem Pamulą świętował w częstochowskim seminarium duchownym jubileusz 50-lecia święceń kapłańskich. Arcybiskup-senior Archidiecezji Częstochowskiej Stanisław Nowak, który przewodniczył Eucharystii koncelebrowanej przez profesorów seminarium, powiedział wówczas w homilii: „Wyrazamy Bogu wdzięczność za dar nieopisany”. Doceniając posługę duszpasterską i naukową wieloletniego wychowawcy i wykładowcy, nazwał go „jednym z głównych dobrodziejów seminarium”.

Zmarły kapłan był również sędzią Sądu Metropolitalnego w Częstochowie i kanonikiem gremialnym Kapituły, Kawalerem Zakonu Rycerskiego Świętego Grobu Bożego w Jerozolimie, Duszpasterzem Polskiej Misji Katolickiej w Niemczech, Kanonikiem Kapituły Radomszczańskiej, Dyrektorem Administracyjnym Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Częstochowskiej oraz członkiem Stowarzyszenia Biblistów Polskich (SBP 94).

Ksiądz dr hab. Zdzisław Małecki zmarł 16 października 2020 r., po krótkiej i ciężkiej chorobie, w wieku 81 lat i w 56. roku kapłaństwa. Msza święta żałobna pod przewodnictwem bp. Antoniego Długosza, biskupa-seniora Archidiecezji Częstochowskiej, była sprawowana 19 października w kościele seminaryjnym w Częstochowie. Z uwagi na ograniczenia związane z pandemią COVID-19 uczestniczyli w niej wyłącznie mieszkańcy Seminarium.

Msza Święta pogrzebowa pod przewodnictwem abp. Wacława Depo, metropolity częstochowskiego, była sprawowana 20 października w kościele Trójcy Przenajświętszej w Bogdanowie. W związku z pandemicznymi ograniczeniami, uczestniczyła w niej wyłącznie najbliższa rodzina oraz oficjalne delegacje i księża związani z kapłańską drogą śp. ks. Zdzisława. Po Mszy św. nastąpiło złożenie ciała zmarłego Kapłana na miejscowym cmentarzu.

Ks. dr Marcin Chrostowski, SBP 359

Źródła:

1. Zeszyty Naukowe Stowarzyszenia Bibliistów Polskich 16(2019) nr 16, s. 171-172.
2. *Zmarł ks. Zdzisław Małecki (arch. Częstochowska)*, <http://diecezja.sosnowiec.pl/?skel-Mod=ModNews&nid=4276> (dostęp: 18 X 2020).
3. M. Frukacz, *Zmarł śp. Ks. prałat dr hab. Zdzisław Małecki*, „Niedziela Częstochowska”, <https://www.niedziela.pl/artukul/59731/Zmarl-sp-Ks-pralat-dr-hab-Zdzislaw> (dostęp: 18 X 2020).
4. 50-lecie kapłaństwa ks. Z. Małeckiego i ks. S. Pamuły, http://www.seminarium.czest.pl/news/id/785/cat_id/3 (dostęp: 18 X 2020).
5. *Zmarł śp. Ks. prałat dr hab. Zdzisław MAŁECKI*, emerytowany wykładowca i przełożony WSD Diecezji Częstochowskiej w Krakowie (NEKROLOG), <https://archiczesz.pl/zapowiedzi/zmarl-sp-ks-pralat-dr-hab-zdzislaw-malecki-emerytowany-wykladowca-i-przelezony-wsd-diecezji-czestochowskiej-w-krakowie-nekrolog.1602837306.html> (dostęp: 18 X 2020).
6. Parafia pw. Trójcy Przenajświętszej w Bogdanowie, <http://parafiabogdanow.pl> (dostęp: 19 X 2020).